

Załącznik do Uchwały
Nr XXVI/135/2012
Rady Gminy w Grudziądzu
z dnia 27.11.2012 r.

***Plan odnowy miejscowości
Biały Bór
na lata 2012 - 2019***

Listopad 2012 r.

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
I CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI	4
1. POŁOŻENIE MIEJSCOWOŚCI.....	4
2. PRZYNALEŻNOŚĆ ADMINISTRACYJNA	4
2.1. Mapa Polski z podziałem na województwa	4
2.2. Mapa Województwa Kujawsko-Pomorskiego z podziałem na powiaty.....	5
2.3. Mapa Powiatu Grudziądzkiego z podziałem na gminy	5
2.4. Mapa Gminy Grudziądz z podziałem na sołectwa	6
3. POWIERZCHNIA SOŁECTWA BIAŁY BÓR.....	7
4. LICZBA LUDNOŚCI	10
5. HISTORIA MIEJSCOWOŚCI BIAŁY BÓR.....	12
6. STRUKTURA PRZESTRZENNA MIEJSCOWOŚCI BIAŁY BÓR.....	14
II INWENTARYZACJA ZASOBÓW SŁUŻĄCYCH ODNOWIE MIEJSCOWOŚCI.....	16
1. ZASOBY PRZYRODNICZE	16
2. DZIEDZICTWO KULTUROWE	19
2.1. Obiekty o wartościach historycznych	19
2.2. Stanowiska archeologiczne.....	21
3. OBIEKTY I TERENY.....	22
4. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA.....	23
5. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA.....	24
6. GOSPODARKA I ROLNICTWO.....	24
6.1. Gospodarka	24
6.2. Rolnictwo.....	27
6.3. Klasyfikacja gleb	28
6.4. Struktura użytków.....	31
7. KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI.....	32
III OCENA MOCNYCH I SŁABYCH STRON MIEJSCOWOŚCI	33
IV OPIS PLANOWANYCH ZADAŃ INWESTYCYJNYCH I PRZEDSIĘWZIEĆ NA LATA 2012-2019.....	35
V OPIS I CHARAKTERYSTYKA OBSZARÓW O SZCZEGÓLNYM ZNACZENIU DLA ZASPOKOJENIA POTRZEB MIESZKAŃCÓW, SPRZYJAJĄCYCH NAWIĄZYWANIU KONTAKTÓW SPOŁECZNYCH, ZE WZGLĘDU NA ICH POŁOŻENIE ORAZ CECHY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNE	37
VI PODSUMOWANIE	39

WSTĘP

Podstawą rozwoju miejscowości Biały Bór jest wypracowanie dokumentu pn. „*Plan Odnowy Miejscowości Biały Bór*” oraz kierunki jego rozwoju na kolejne lata 2012-2019 wraz z celami, kierunkami i zadaniami inwestycyjnymi.

Wypracowanie takiego planu jest możliwe tylko w wyniku aktywnego współdziałania mieszkańców, którzy najlepiej potrafią określić potrzeby swojej społeczności. Stąd niniejszy „*Plan*” jest efektem otwartej dyskusji mieszkańców, prowadzonej w formie spotkań, zebrań i warsztatów, w trakcie których mieszkańcy sołectwa decydowali o przyszłości i kierunkach rozwoju swojej wsi.

Opracowanie, a następnie wdrożenie planu odnowy wiąże się z określonymi korzyściami dla społeczności lokalnej polegającej na:

- odbudowie i wzmocnieniu tożsamości kulturowej oraz aktywizacji mieszkańców poprzez programy edukacyjno-kulturalne, kierowane do różnych grup mieszkańców, w szczególności dzieci i młodzieży, seniorów, kobiet;
- wzroście atrakcyjności życia społeczno-kulturowego na wsi;
- wdrażaniu pozytywnych zmian akceptowanych przez mieszkańców;
- aktywacji społeczności lokalnej – wzroście tożsamości z miejscem zamieszkania i stopnia integracji mieszkańców wokół działania na rzecz środowiska – miejscowości.

I. Charakterystyka miejscowości

1. Położenie miejscowości

Miejscowość Biały Bór położona jest na skraju kompleksu leśnego, niedaleko jeziora Rudnik, w Basenie Grudziądzkim, w odległości ok. 10 km na południe od centrum Grudziądza. Miejscowość graniczy: od południa z Wałdowem Szlacheckim; od wschodu z Rudą, Małym Rudnikiem i Pieńkami Królewskimi; od zachodu z Turznicami, Piaskami i Kobylanką; zaś od północy z Miastem Grudziądz. Wieś Biały Bór znajduje się w bliskiej odległości od drogi krajowej nr 55 relacji Nowy Dwór Gdański – Malbork – Kwidzyn – Grudziądz – Stolno, zaś przez jej centrum przebiega droga powiatowa nr 1395C.

2. Przynależność administracyjna

Kraj: Polska

Województwo: Kujawsko–Pomorskie

Powiat: Grudziądzki

Gmina: Grudziądz

Miejscowość: Biały Bór

2.1. Mapa Polski z podziałem na województwa

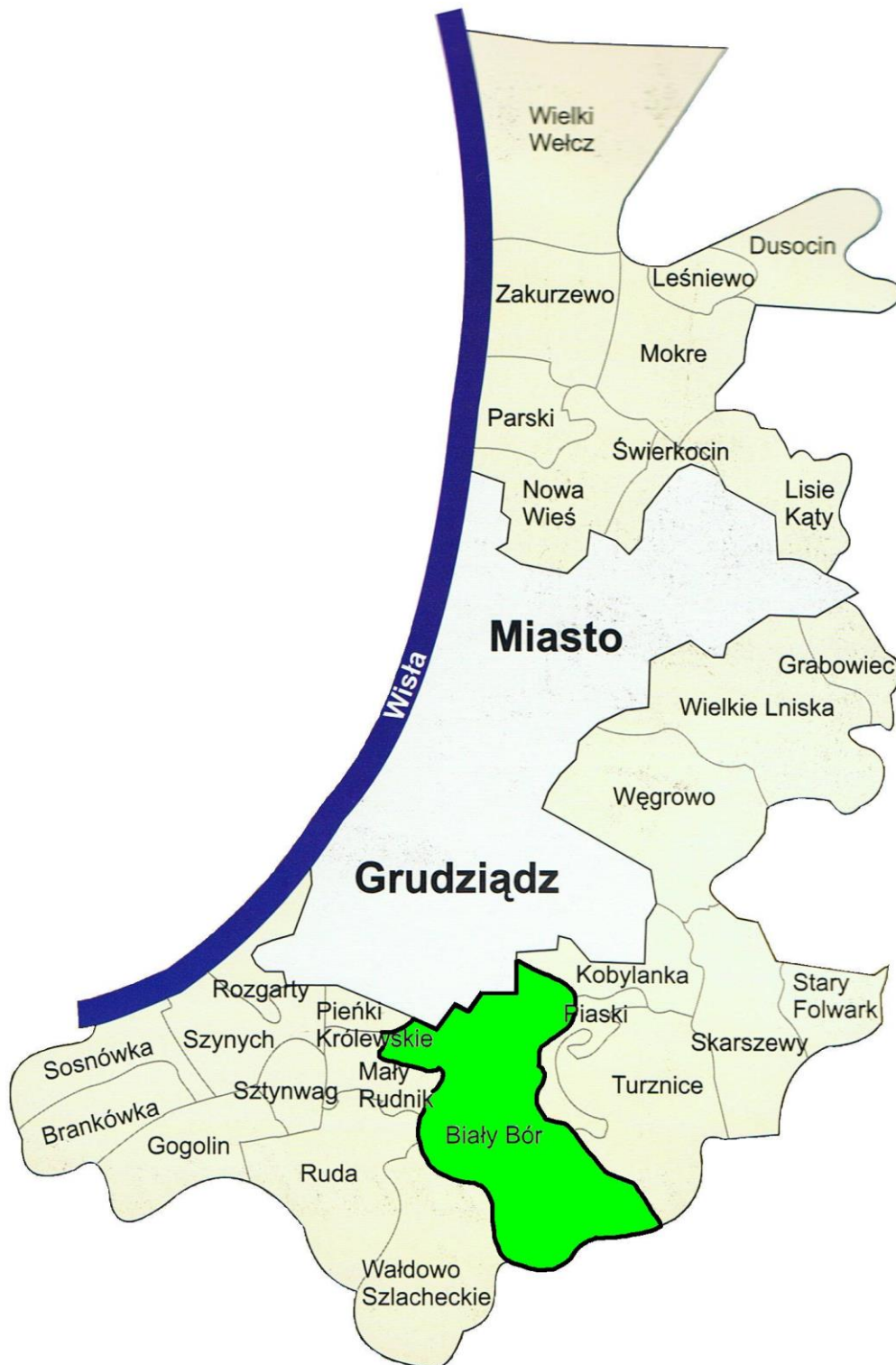
2.2 Mapa Województwa Kujawsko–Pomorskiego z podziałem na powiaty

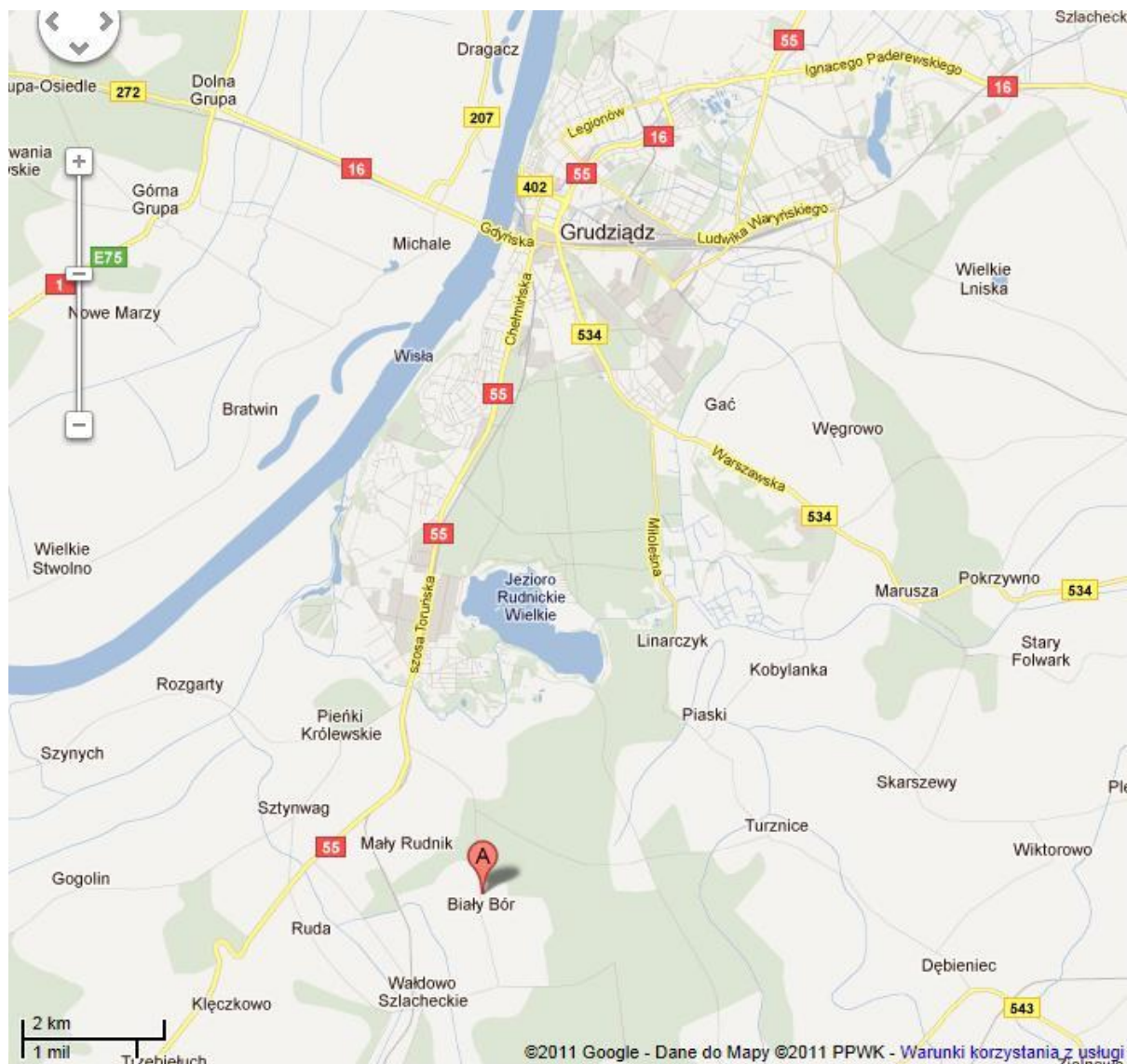
2.3. Mapa Powiatu Grudziądzkiego z podziałem na gminy

2.4. Mapa Gminy Grudziądz z podziałem na sołectwa

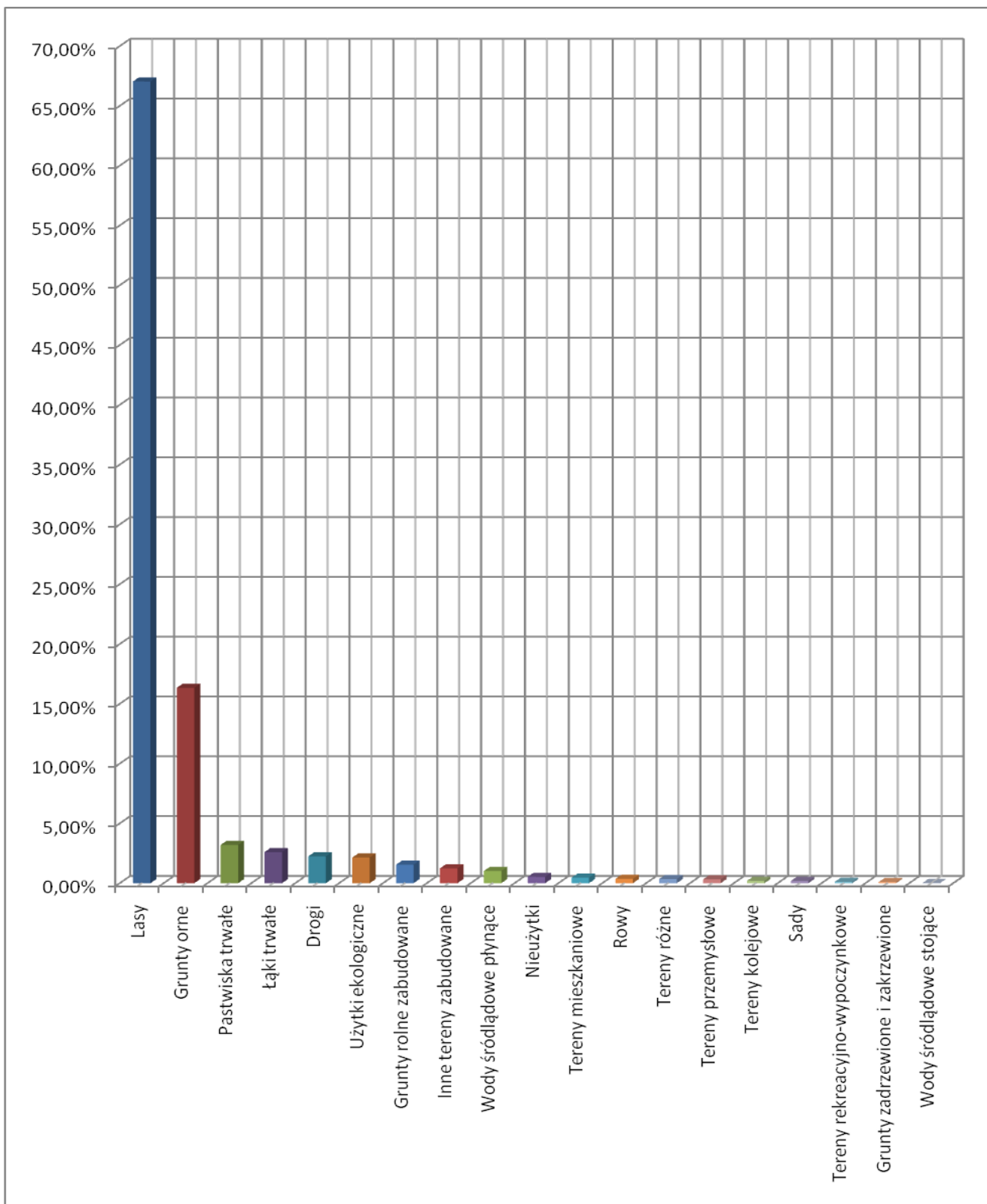
3. Powierzchnia Sołectwa Biały Bór

Powierzchnia sołectwa Biały Bór wynosi 1'616,8859 ha, co czyni je jednym z największych sołectw na terenie Gminy Grudziądz. Najwięcej, bo prawie 70% powierzchni Białego Boru stanowią lasy i zajmują blisko 1'084 ha, co stanowi prawie $\frac{1}{3}$ wszystkich lasów w gminie. Na drugim miejscu uplasowały się grunty orne o łącznej powierzchni 264,2757 ha, co stanowi $\frac{1}{4}$ powierzchni lasów. Zdecydowanie mniej, ale wciąż dużo, bo ponad 51 ha, zajmują pastwiska. Niewiele mniej – 42 ha, zajmują łąki. Także sieć komunikacyjna zajmuje wysokie miejsce pod względem powierzchni i wynosi

dokładnie 36,3630 ha. Nie można też nie wspomnieć o użytkach ekologicznych, które stanowią bardzo ważny czynnik dla ochrony środowiska naturalnego, a ich powierzchnia w Białym Borze wynosi ponad 34 ha. W ich skład wchodzi m.in. łąki, pastwiska, czy też wody stojące. Powierzchnia pozostałych użytków waha się od 25 do 0,0975 ha, a szczegółowe zestawienie gruntów dla obrębu Biały Bór przedstawia poniższa tabela i wykres:

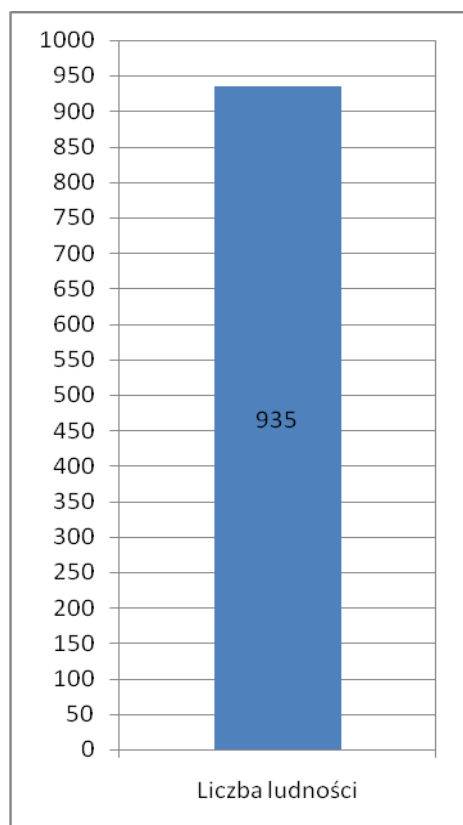
Powierzchnia [ha] z tego:	1616,8859	100,00%
Lasy	1083,9585	67,04%
Grunty orne	264,2757	16,34%
Pastwiska trwałe	51,7927	3,20%
Łąki trwałe	42,0364	2,60%
Drogi	36,3630	2,25%
Użytki ekologiczne	34,5900	2,14%
Grunty rolne zabudowane	25,1465	1,55%
Inne tereny zabudowane	20,0623	1,24%
Wody śródlądowe płynące	16,5600	1,02%
Nieuzytki	8,6444	0,53%
Tereny mieszkaniowe	7,3739	0,46%
Rowy	5,8147	0,36%
Tereny różne	5,5908	0,35%
Tereny przemysłowe	5,2336	0,32%
Tereny kolejowe	3,1800	0,20%
Sady	3,0114	0,19%
Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe	1,7698	0,11%
Grunty zadrzewione i zakrzewione	1,3847	0,09%
Wody śródlądowe stojące	0,0975	0,01%

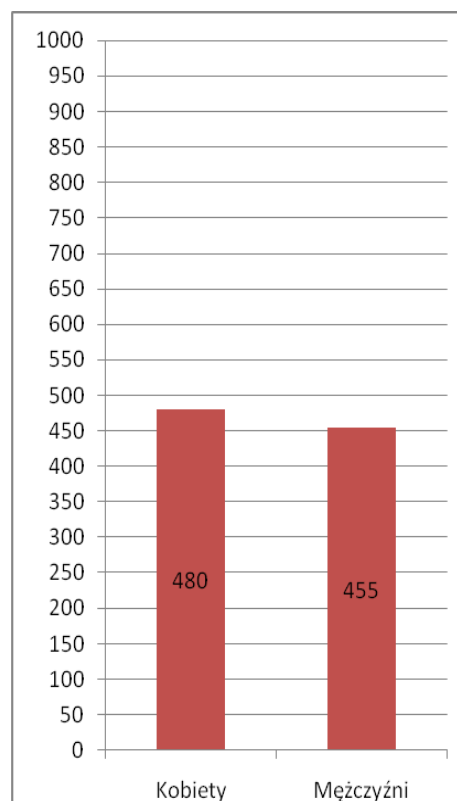
4. Liczba ludności

Biały Bór jest sołectwem dosyć gęsto zaludnionym. Liczba ludności na dzień 16.11.2012 r. wynosiła 935 mieszkańców – 480 kobiet i 455 mężczyzn. Stosunek procentowy wynosi: 51,34% kobiety ; 48,66% mężczyźni. Szczegółowe dane z podziałem na kategorie wiekowe przedstawia poniższa tabela oraz wykresy:

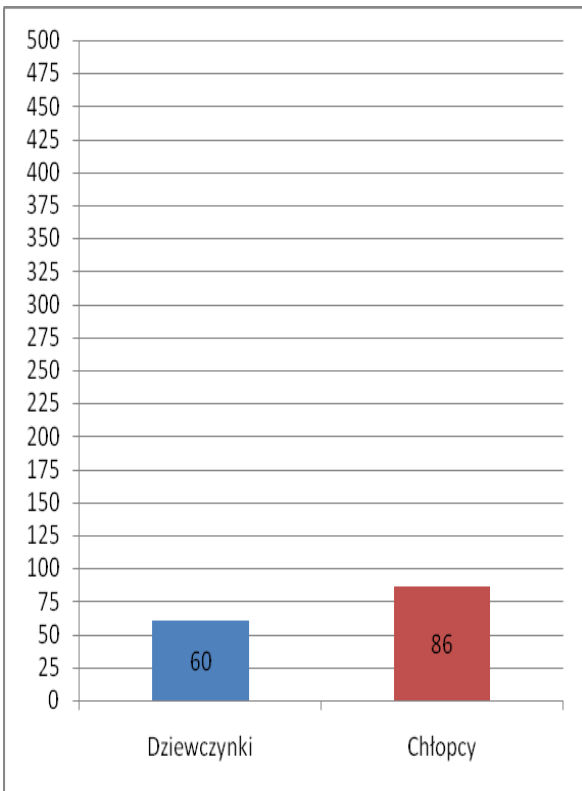
Liczba ludności	Kobiety	Mężczyźni
935	480	455
0 - 13 lat		
Ogółem	Dziewczynki	Chłopcy
146	60	86
14 - 18 lat		
Ogółem	Dziewczeta	Chłopcy
51	31	20
19 i więcej lat		
Ogółem	Kobiety	Mężczyźni
738	389	349

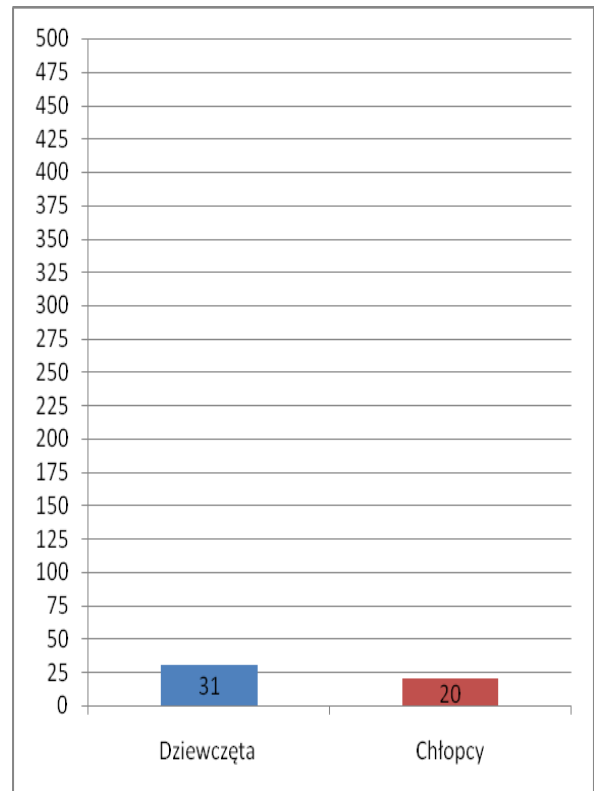
Wykres 1. Całkowita liczba ludności

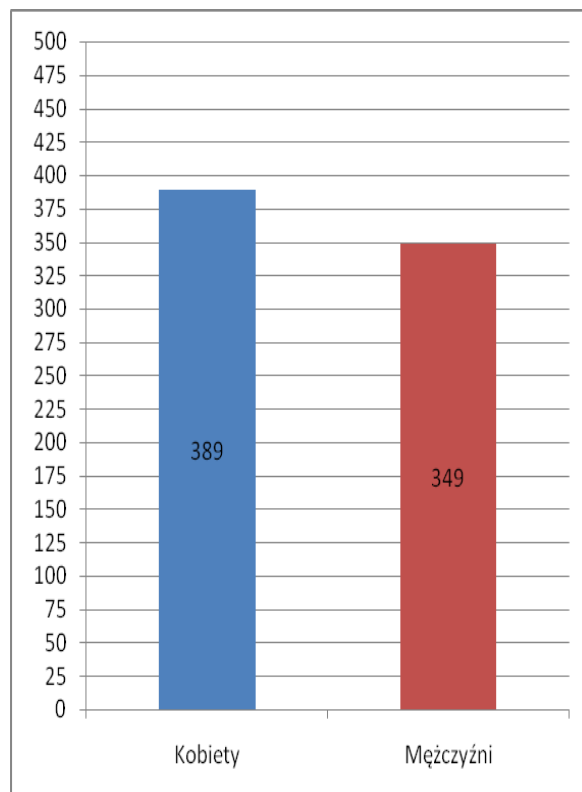
Wykres 2. Całkowita liczba kobiet i mężczyzn

Wykres 3. Ogółem dziewczynek i chłopców 0-13 lat

Wykres 4. Ogółem dziewcząt i chłopców 14-18 lat

Wykres 5. Ogółem kobiet i mężczyzn 19 i więcej lat

5. Historia miejscowości Biały Bór

Pierwsza wzmianka o tej miejscowości pochodzi z 1667 roku, kiedy to bp Strzesz podczas wizytacji opisał Biały Bór jako „*niezamieszkałe tereny leśne, należące do biskupstwa chełmińskiego*”. Dawne nazwy: *Biali Bór*, *Weisse Heide*, niem. *Weissheide*.

Prawdopodobnie wieś ta jest kontynuatką istniejącego już w XIV wieku folwarku Biały Dwór (dawne nazwy: 1387 *Weissenhof*; *Wyssenhof*; *Wiesenhuf*; 1587 *Weysendorf alias Byalidwor*, niem. *Weisshof*), który położony był na podmokłych terenach Basenu Grudziądzkiego, przy granicy wsi Wałdowo Szlacheckie, 11 km na południe od centrum Grudziądza. W czasach krzyżackich ów folwark, wymieniany w dokumentach od 1387 r., był własnością Zakonu Krzyżackiego. Od 1565 r. stanowił własność biskupstwa chełmińskiego. W 1578 r. bp Piotr Kostka wydał Danielowi Plemięckiemu miejscowość Byalidwór, graniczącą ze wsiami Ruda i Wałdowo Królewskie, w długoterminową dzierżawę (na 30 lat). Po konfiskacie majątków kościelnych, rząd pruski wydał dobra w 1879 r. osadnikom przyległych miejscowości z obowiązkiem płacenia 100 talarów rocznego czynszu i odszkodowania spadkobiercom po biskupie Leskim.

Z kolei Biały Bór był wsią o zabudowie rozproszonej w typie rzędówki bagiennej, z zagrodami na wyniesieniach terenu. W 1762 r. bp chełmiński wydał lasy w miejscowości Bialibór w długoterminową dzierżawę (na okres 40 lat) nadwornemu łowczemu Wacławowi Ziółkowskiemu, który obok pełnienia obowiązków leśniczego, miał również prawo poboru czynszów, warzenia i wyszynku piwa, etc.

W 1784 r. Wacław Ziółkowski sprzedał mająteczek Bialiboru ze wszystkimi budynkami (domem mieszkalnym, browarem, szopą, stajnią, wozownią i kaplicą) za 2 500 flor. Janowi Mallon.

W 1797 r. nieduży majątek, obejmujący 296 mórg, nabył Jan Schroder, który w 1804 r. otrzymał go w wieczystą dzierżawę. W 1829 r. wdowa po nim otrzymała dwie włóki za czynszem 14 talarów na własność. Również inni dzierżawcy gruntów otrzymali je w latach 1818–29 na własność.

Dopiero w XIX wieku obie oddzielone dotąd jednostki administracyjne: Biały Bór i Biały Dwór, zostały połączone w jedną całość. W 2 poł. XIX wieku grunty leśnictwa obejmowały 1 154,30 ha i należały do nadleśnictwa Jamy, a administratorem był wówczas Jan Kreklau. Sama wieś zaś, w 1885 r., liczyła 106,0 ha. Najbliższa stacja pocztowa znajdowała się w Mniszku, parafia katolicka w Sarnowie, ewangelicka w Piaskach–Rudniku. Do Białego Boru należała również leśniczówka Rudnik (nazwa niemiecka: Rudnik Först).

Liczba budynków mieszkalnych i mieszkańców wg danych spisowych z lat:

- 1885 r. → 75 domów mieszkalnych i 346 mieszkańców (kat. 54; ewang. 292),
- 1905 r. → 55 domów mieszkalnych i 295 mieszkańców (kat. 24; ewang. 271),
- 1921 r. → 57 domów mieszkalnych i 287 mieszkańców (kat. 85; ewang. 202).

W 1931 r. Biały Bór miał powierzchnię 107,60 ha. W miejscowości mieszkały 294 osoby. Najbliższa stacja kolejowa znajdowała się w Wałdowie Szlacheckim, w odległości 3 km, tam też znajdowała się poczta. Parafia katolicka była w Sarnowie, parafia ewangelicka w Piaskach. Posterunek Policji Państwowej był w Linarczyku. Sołtysiem wsi zaś był Marian Rafalski.

W dniu 24 października 1939 roku Selbstschutz rozstrzelał dziewięciu mieszkańców okolicznych wsi. W kilka dni po egzekucji miejscowa ludność odkopała zwłoki i pochowała na cmentarzu w Błędowie. Dla uczczenia ich pamięci w Białym Borze, w dniu 7 września 1969 r., w czasie manifestacji antywojennych, dokonano odsłonięcia tablicy pamiątkowej, na której widnieje

napis: „MIEJSCE UŚWIĘCONE MĘCZEŃSKĄ KRWIĄ POLAKÓW 1939–1945”.

Tablica pamiątkowa w Białym Borze, dla uczczenia pamięci Polaków pomordowanych w 1939 r.

W 1944 r. Biały Bór wraz z Białym Dworem i Białym Borem–Leśniczówką zajmował powierzchnię 1 454,9 ha i liczył 493 mieszkańców.

W roku 2000 Biały Bór miał powierzchnię 1 606 ha, zamieszkiwany był przez 696 osób. Sołtysiem była Irena

Sienkiewicz. Obecnie obszar ten wzrósł do 1 616,8859 ha i ma 935 mieszkańców.

6. Struktura przestrzenna miejscowości Biały Bór

Biały Bór położony jest na skraju kompleksu leśnego, niedaleko jeziora Rudnik, w Basenie Grudziądzkim, w odległości ok. 10 km na południe od miasta Grudziądz. Głównym szlakiem komunikacyjnym przebiegającym przez całe sołectwo jest droga

Rys.A

powiatowa nr 1395C (rys.A), od której rozchodzą się drogi gminne prowadzące do posesji mieszkańców. Zabudowania w typie rzędówki skupione są po obu stronach tej drogi. Część zabudowań jest rozproszona. Formę rozproszoną stanowią głównie gospodarstwa rolne. W miejscowości brak jest osobowości

II. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości

1. Zasoby przyrodnicze

Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody z dnia 16 października 1991r. (Dz. U. Nr 114, poz. 492, ze zm.), obszar chronionego krajobrazu obejmuje wyróżniające się krajobrazowo tereny o różnych typach ekosystemów i ich zagospodarowanie powinno zapewnić stan względnej równowagi ekologicznej systemów przyrodniczych. W przypadku naszej gminy dotyczy to głównie znacznej powierzchni lasów, zwłaszcza w rejonie Białego Boru (rys.D), które

Rys.D.

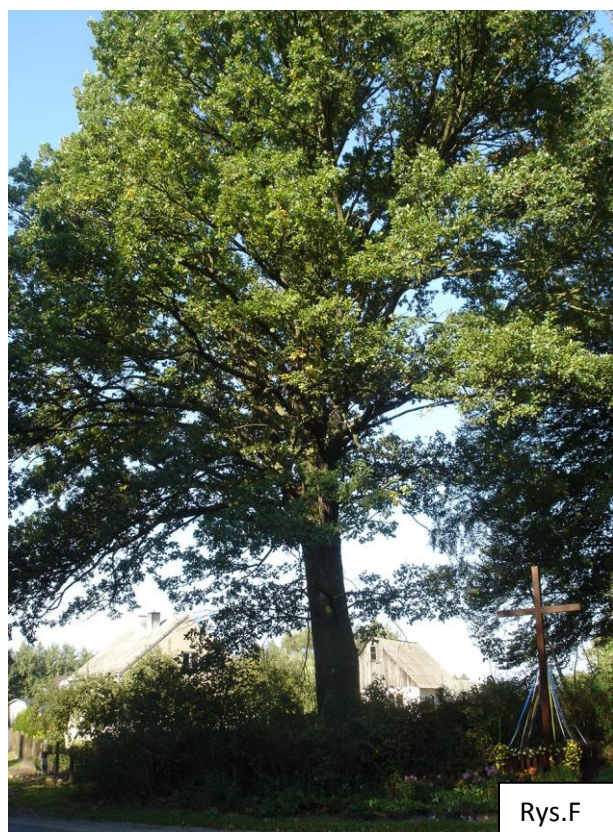
stanowią jeden z najważniejszych zespołów przyrodniczych w gminie Grudziądz i objęte są szczególną ochroną (Zarządzenie Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa NR 252 z dnia 24 grudnia 1996 r.). Większość tych lasów zaliczana jest równocześnie do kilku kategorii ochronności, m.in. glebochronnych i wodochronnych. Powierzchnia lasów Białego Boru wynosi 1 083,9585 ha, z czego 29,85 ha to lasy prywatne. Pod względem typów siedliskowych dominuje bór świeży, w którym przeważa sosna z nielicznym udziałem brzozy brodawkowatej, świerka i dębu szypułkowego. Podszyt nie jest bogaty, w przeciwieństwie do runa, w którym występuje m.in. borówka czernica i brusznica. Mniejsze powierzchnie zajmuje bór mieszany, który występuje na żyłniejszych piaskach gliniastych o nieco lepszych

warunkach uwilgocenia. W skład drzewostanu wchodzi: sosna, dąb, grab i brzoza brodawkowata. Podszyt jest bogaty, składający się m.in. z leszczyny, kruszyny, jarzębiny.

Walory krajobrazowe Białego Boru wzbogacają również pomniki przyrody, które są cennymi i osobliwymi obiektami przyrodniczymi podlegającymi ochronie. We wsi znajdują się dwa takie pomniki przyrody. Są to dwa dęby: pierwszy – dąb szypułkowy – usytuowany jest w centrum wsi przy zabudowaniach p. Tabor (rys.E) i liczy ponad 280 lat, ma 26 metrów wysokości, zaś jego obwód wynosi 394 cm. Drugi dąb stoi przy

Rys.E

Rys.F

drodze powiatowej nr 1395C biegnącej do centrum wsi (rys.F), niedaleko strefy przemysłowej tej miejscowości. Tuż obok dębu znajduje się krzyż o znaczeniu sakralnym.

Inną formą szczególnej ochrony zasobów przyrody objęto użytki ekologiczne (rozporządzenie Wojewody Toruńskiego nr 10/98 z dnia 15.05.1998 roku w sprawie uznania za użytki ekologiczne tworów przyrody położonych na terenie województwa toruńskiego - Dz. U.

Woj.Tor. Nr 16 poz.88). Na omawianym obszarze są to głównie kompleksy łąk śródleśnych (rys.G) oraz bagna (rys.H), będące pozostałością ekosystemów mających znaczenie dla zachowania unikatowych zasobów gatunkowych i środowiskowych.

Rys.G

Użytkiem ekologicznym w Białym Borze są również oczka śródlądowe: stawy Spałeniec (rys.I) i Raczek (rys.J) o łącznej powierzchni ok. 8 ha. Stanowią one nie tylko walor krajobrazowy, ale odgrywają także ważną funkcję zabezpieczającą przed

Rys.H

Rys.I

Rys.J

powodzią. Mianowicie, jedną z form zapobiegania powodziom jest retencja, czyli możliwość magazynowania wód powierzchniowych. W przypadku w/wym. zbiorników wodnych mówi się o tzw. „małej retencji”. Jeżeli chodzi o staw Raczek o pow. 3 ha, to polega ona na okresowym odpływie do rzeki Rudniczanki. Natomiast w przypadku stawu Spałeniec istnieje możliwość budowy przepustozastawki pod drogą lokalną i tym samym powiększenia obszaru zalewu do wielkości 8 ha.

W północnej części Białego Boru wydzielona została tzw. mała strefa przemysłowa, zwana też zagłębieniem przemysłowym gminy. Nie jest to jednak przemysł „ciężki”, który emitowałby do atmosfery większe ilości zanieczyszczeń. Szczególnie dużą emisją zanieczyszczeń charakteryzuje się transport drogowy. Ponadto źródłem zanieczyszczeń powietrza, zwłaszcza w okresie zimowym, są lokalne kotłownie, które powodują wzrost tzw. niskiej emisji oraz tzw. zanieczyszczenia importowane. Należy również zwrócić uwagę na fakt, iż obecnie występuje tendencja spadkowa stopnia średniego miesięcznego zanieczyszczenia powietrza na omawianym obszarze.

2. Dziedzictwo kulturowe

2.1. Obiekty o wartościach historycznych

Niestety w miejscowości Biały Bór nie zachowały się żadne obiekty zabytkowe, bądź postulowane do wpisu do rejestru zabytków. Wieś nie posiada również zespołów dworsko–parkowych, które występują we wsiach sąsiednich, chociażby w Rudzie, czy Turznicach. Zachowały się jedynie nieliczne obiekty architektury i budownictwa widniejące w ewidencji konserwatorskiej. Są to:

1. Dawna szkoła podstawowa, murowana, pochodząca z początków XX wieku, położona na terenie dawnego Białego Dworu.
2. Dawna szkoła podstawowa, murowana, pochodząca z przełomu XIX i XX wieku (rys.K).

Rys.K

3. Dom dróżnika przy linii kolejowej Chełmża–Grudziądz, murowany, pochodzący z końca XIX wieku (rys.L).

4. Leśniczówka Biały Bór, murowana, pochodząca z początków XX wieku, położona na terenie dawnego Białego Dworu. Odnowiona swoją rolę pełni do dnia dzisiejszego i przynależy do Nadleśnictwa Jamy (rys.L).

5. Leśniczówka Rudnik, murowana, pochodząca z początku XX wieku.

6. Leśniczówka Zielony Grunt, murowana, także pochodząca z początku XX wieku.

Ponadto we wsi znajduje się nieczynny cmentarz ewangelicki, który został założony w poł. XIX i rozszerzony na pocz. XX wieku (rys.M). Obecnie cmentarz jest bardzo zaniedbany. Zachowany jednak został układ przestrzenny, tumby nagrobne. Cmentarz ozdabia starodrzew, w skład

którego wchodzi lipy, klony oraz dąb o rozmiarach pomnika przyrody, a także krzewy lilaka. Ochrona układu przestrzennego, sepulkraliów i drzewostanu bez

wpisu do rejestru zabytków. Cmentarz ten jest częścią historii Białego Boru i jego mieszkańcy chcieliby go odrestaurować. Przeszkodą w zrealizowaniu tego celu jest brak odpowiednich środków finansowych.

2.2. Stanowiska archeologiczne

Zgodnie z Systemem Ewidencji Stanowisk Archeologicznych przygotowanym przez Oddział Wojewódzki w Toruniu Państwowej Służby Ochrony Zabytków, wyróżniono w Białym Borze następujące stanowiska archeologiczne:

Δ Obszar AZP 31-45:

- 1 – Grudziądz-Biały Bór, stanowisko 1 - mezolit, późne średniowiecze
- 2 – Grudziądz-Biały Bór, stanowisko 2 - późne średniowiecze
- 3 – Grudziądz-Biały Bór, stanowisko 3 - późne średniowiecze
- 4 – Grudziądz-Biały Bór, stanowisko 4 - późne średniowiecze
- 5 – Grudziądz-Biały Bór, stanowisko 5 - późne średniowiecze
- 6 – Grudziądz-Biały Bór, stanowisko 8 - neolit, późne średniowiecze
- 7 – Grudziądz-Biały Bór, stanowisko 9 - mezolit, późne średniowiecze
- 8 – Grudziądz-Biały Bór, stanowisko 10 - mezolit, późne średniowiecze

Δ Obszar AZP 32-45:

- 1 – Biały Bór, stanowisko 11 - halsztat-laten
- 2 – Biały Bór, stanowisko 12 - późne średniowiecze
- 3 – Biały Bór, stanowisko 13 - późne średniowiecze
- 4 – Biały Bór, stanowisko 14 - okres rzymski, późne średniowiecze
- 5 – Biały Bór, stanowisko 15 - chronologia nieokreślona

3. Obiekty i tereny

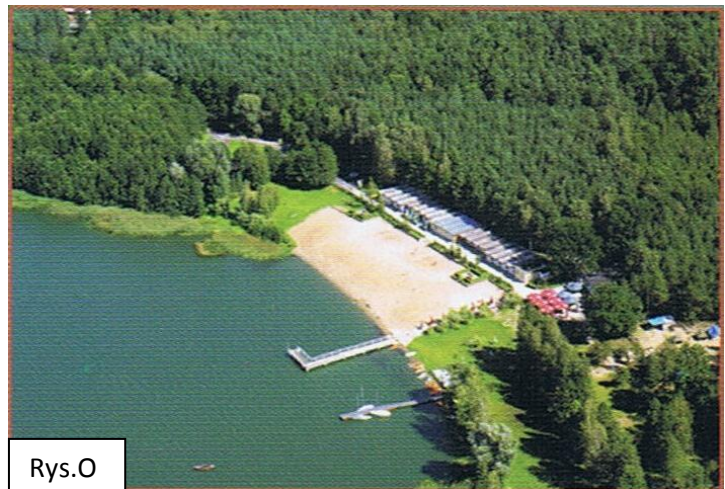

Rys.N

Na terenie wsi Biały Bór znajdują się malownicze tereny nizinno–pagórkowate oraz ogromne kompleksy leśne przecinane wieloma drózkami, sprzyjające pieszym wycieczkom i spacerom. Dzięki swojemu położeniu z dala od miejskiego szumu dla

wytrwałego turysty czy przyrodnika jest to idealny obszar do wędrówki, fotografii i obserwacji dzikiej przyrody (rys.N).

Na północno–wschodnim skraju Białego Boru, nad jeziorem Rudnickim, wśród Lasu Rudnickiego usytuowany jest Gminny Ośrodek Wypoczynkowy „Delfin” (rys.O). Jego goście mają do dyspozycji bazę noclegową na

Rys.O

80 osób, pole namiotowe, zaplecze gastronomiczne, salę na 100 osób, strzeżoną plażę, boiska do gry w piłkę nożną, siatkową, koszykową oraz wypożyczalnię sprzętu wodnego w postaci rowerów wodnych, kajaków, łódek i żaglówek. W 2006 roku plaża wygrała konkurs wojewody kujawsko–pomorskiego na najładniejszą i najbardziej bezpieczną plażę w województwie.

Ponadto brak jest innych bodźców zachęcających mieszkańców większych ośrodków miejskich ulokowanych niedaleko wsi do czynnego poznawania Białego Boru i jego okolic. Nie ma parków, ścieżek rowerowych,

skwerów i innych obiektów rekreacyjnych, sprzyjających integrowaniu się mieszkańców wsi.

4. Infrastruktura społeczna

Od ponad 50-ciu lat w Białym Borze nie ma szkoły w rozumieniu instytucji oświatowej. Uległa ona bowiem spaleniowi. Obecnie dzieci uczą się w sąsiedniej miejscowości Wałdowo Szlacheckie w Zespole Szkół, składającym się ze szkoły podstawowej i gimnazjum, o dobrze wyposażonej bazie dydaktycznej i lokalowej (pracowania komputerowa, Internet).

W Białym Borze od niemal pół wieku nie ma również Ochotniczej Straży Pożarnej, której budynek także uległ zniszczeniu przez pożar. Najbliższa baza OSP znajduje się w miejscowości Ruda oddalonej o ok. 3 km.

Mieszkańcy Białego Boru mają także utrudniony dostęp do usług medycznych. W tym celu korzystają z oddalonego o ok. 7 km Wiejskiego Ośrodka Zdrowia w Małym Rudniku, który świadczy podstawową opiekę zdrowotną, ambulatoryjną, stacjonarną i dochodzącą. Jednostka ta podlega bezpośrednio Zakładowi Opieki Zdrowotnej Gminy Grudziądz.

We wsi Biały Bór nie ma także Kościoła. Niedzielne nabożeństwa odbywają się w kaplicy w sąsiedniej miejscowości Wałdowo Szlacheckie. Parafia katolicka znajduje się natomiast w Sarnowie.

Ponadto w Białym Borze nie ma obiektów kultury i sztuki, takich jak muzea, biblioteki, czy izby pamięci. Najbliższą taką placówką kulturalną jest Gminny Ośrodek Kultury w miejscowości Mały Rudnik oddalony o ok. 7 km.

5. Infrastruktura techniczna

W Białym Borze znajduje się sieć telekomunikacyjna oraz elektryczna. Dzięki temu wszystkie istniejące gospodarstwa domowe posiadają dostęp do sieci energetycznej o mocy zaspokajającej potrzeby mieszkańców.

We wsi znajduje się także sieć wodociągowa. Podłączono do niej większość gospodarstw, co wiąże się z dostarczaniem czystej, zdrowej wody spełniającej wszelkie normy i wymogi. Wciąż brakuje jednak sieci kanalizacyjnej, a ścieki odprowadzane są najczęściej do przydomowych szamb.

Biały Bór posiada także sieć gazociągową, do której podłączona jest część gospodarstw. Gaz doprowadzany jest ze stacji gazowej z siedzibą w Mniszku. Część mieszkańców nadal jednak korzysta w celu przygotowywania posiłków z gazu propan-butan dostarczanego w butlach.

Wywozem odpadów komunalnych zajmuje się Przedsiębiorstwo Usług Miejskich w Grudziądzu, z którym umowę ma podpisaną 213 gospodarstw, a także Miejskie Wodociągi i Oczyszczalnia Sp. z o.o. (16 gospodarstw) oraz Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych i Mieszkaniowych „EKO–SYSTEM” Sp. z o.o. (84 gospodarstwa). Odpady po procesie segregacji trafiają na wysypisko śmieci w Zakurzewie.

6. Gospodarka i rolnictwo

6.1. Gospodarka

Od kilkunastu lat Biały Bór jest „zagłębiem” przemysłowym Gminy Grudziądz. Strefa przemysłowa umiejscowiona jest wzdłuż drogi powiatowej nr 1395C, nieopodal drogi krajowej nr 55, w odległości 10 km od autostrady A1. We wsi znajduje się kilkanaście zakładów przemysłowych, z których największe i najważniejsze to: Mueller Fabryka Świec S.A., Jeronimo Martins Dystrybucja Sp. z o.o., Max Vision – Systemy Aluminiowe.

Mueller Fabryka Świec S.A. należy do najstarszych zakładów produkujących świece na całym świecie. Firma ta jest jednym z najbardziej znanych producentów świec na rynku europejskim. Została założona

Rys.P

w roku 1744 i od ośmiu pokoleń należy do rodziny Mueller. Z małego zakładu rzemieślniczego rozwinęło się przez 260 lat przedsiębiorstwo międzynarodowe. Obecnie firma zatrudnia ponad 400 pracowników i produkuje ponad 220 milionów świec rocznie. Zakład produkcyjny usytuowany w Białym Borze (rys.P) istnieje od 2005 r. Mueller Fabryka Świec S.A. prowadzi politykę wyrównywania szans w zakresie zatrudnienia, zwłaszcza w odniesieniu do osób niepełnosprawnych, kobiet, absolwentów i pracowników po 50 roku życia, jak i przeciwdziałania dyskryminacji ze względu na rasę i pochodzenie etniczne. Spółka wspomaga także ochronę środowiska naturalnego poprzez uwzględnianie kryteriów środowiskowych podczas realizacji zakupów oraz współpracy z podwykonawcami. Działania na rzecz ochrony środowiska, to nie tylko efekt stosowania się do regulacji prawnych Unii Europejskiej, ale przede wszystkim własna inicjatywa dążenia do maksymalnie możliwej neutralności ekologicznej wyrobów oraz każdego etapu produkcyjnego zachodzącego w fabryce. Dzięki istnieniu tegoż przedsiębiorstwa mieszkańcy wsi Biały Bór, jak i pobliskich miejscowości, znajdują tu miejsce zatrudnienia.

Jeronimo Martins Dystrybucja Sp. z o.o. jest właścicielem największej w Polsce sieci sklepów detalicznych Biedronka, liczącej obecnie ponad 1 750 sklepów i 9 nowoczesnych Centrów

Rys.Q

Dystrybucyjnych. Właśnie w podgrudziądzkiej miejscowości Biały Bór firma

wybudowała jedno z największych Centrów Dystrybucyjnych obsługujących północne rejony Polski (rys.Q). Jeronimo Martins Dystrybucja współpracuje z ponad 500 dostawcami z całej Polski, z większością z nich od początku działalności na polskim rynku. Firma jest jednym z największych pracodawców w Polsce – zatrudnia ponad 32 tys. pracowników. Jeronimo Martins Dystrybucja aktywnie uczestniczy w polskim życiu gospodarczym i jest jednym z największych inwestorów.

Na terenie Białego Boru znajduje się także firma Max Vision – Systemy Aluminiowe (rys.R). Powstała w 2007 r. i zajmuje się stolarką aluminiową oraz konstrukcjami stalowymi. Obecnie swoim zasięgiem obejmuje całą Polskę. Przedsiębiorstwo to opiera swoją

Rys.R

produkcję o najlepsze dostępne systemy na rynku firmy „Aluprof”. Dzięki współpracy z tym europejskim liderem oferuje szeroką gamę niezawodnych produktów.

Rys.S

Zaznaczyć należy również, że Gmina Grudziądz posiada w Białym Borze tereny do wykorzystania przez Inwestorów z przeznaczeniem na działalność produkcyjno–składową (rys.S). Obszar ten wynosi 6,28 ha i zlokalizowany jest

w sąsiedztwie centrum dystrybucyjnego Biedronki, fabryki świec Mueller oraz Urzędu Celnego.

6.2. Rolnictwo

Na terenie miejscowości Biały Bór znajduje się 128 gospodarstw rolnych o łącznej powierzchni 396,5043 ha, w tym:

- o powierzchni od 0 do 1 ha – 8 gospodarstw
- o powierzchni od 1 do 2 ha – 56 gospodarstw
- o powierzchni od 2 do 5 ha – 50 gospodarstw
- o powierzchni od 5 do 7 ha – 7 gospodarstw
- o powierzchni od 7 do 10 ha – 3 gospodarstwa
- o powierzchni od 10 do 15 ha – 3 gospodarstwa
- o powierzchni powyżej 15 ha – 1 gospodarstwo

Teren miejscowości ma charakter przede wszystkim rolniczy i ogrodniczy. Na terenie Białego Boru występuje bardzo dużo gruntów ornych, których łączna powierzchnia wynosi 264,2757 ha. Ponad 92% tych gruntów to grunty V i VI klasy. Zdecydowana

większość tych gleb charakteryzuje się wysoką i bardzo wysoką zawartością fosforu oraz średnią i niską zawartością potasu. Z kolei zawartość magnezu rozkłada się mniej więcej równomiernie. Bardzo istotne znaczenie dla oceny jakości i przydatności gleb ma znajomość ich odczynu. W Białym Borze przeważają gleby o odczynie obojętnym (40%), pozostałe to gleby o odczynie kwaśnym (18%) i bardzo kwaśnym (20%). Stąd też istnieje konieczność wapniowania aż 19% z nich. Bardziej szczegółowe dane odnośnie zawartości fosforu, potasu, magnezu oraz odczynu gleb przedstawia poniższa tabela:

Gleby w Białym Borze	Odczyn					Potrzeby wapniowania					Zawartość														
											Fosforu					Potasu					magnezu				
	b.kw	kw	l.kw.	ob	zas	K	P.	W	O	Z	BN	N	Ś	W	BW	BN	N	Ś	W	BW	BN	N	Ś	W	BW
	20	18	16	40	6	19	6	10	12	53	7	23	24	22	24	11	43	28	9	9	19	19	27	20	15

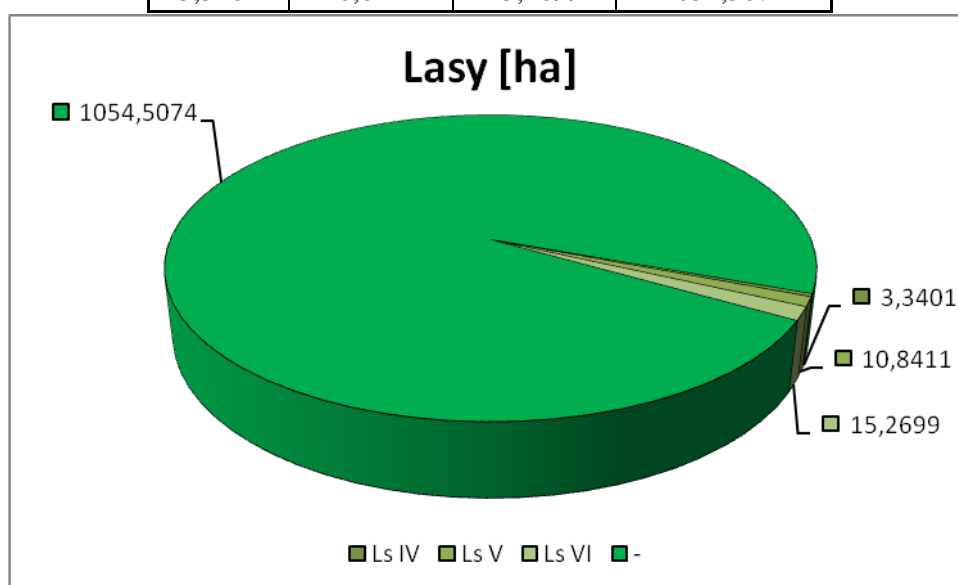
Odczyn: "b.k." - bardzo kwaśny, "kw" - kwaśny, "l.kw." - lekko kwaśny, "ob." - obojętny, "zas." - zasadowy

Potrzeby wapniowania: "K" - konieczne, "P" - potrzebne, "W" - wymagane, "O" - obojętne, "Z" - zbędne

Zawartość: "BN" - bardzo niska, "N" - niska, "Ś" - średnia, "W" - wysoka, "BW" - bardzo wysoka

6.3. Klasyfikacja gleb

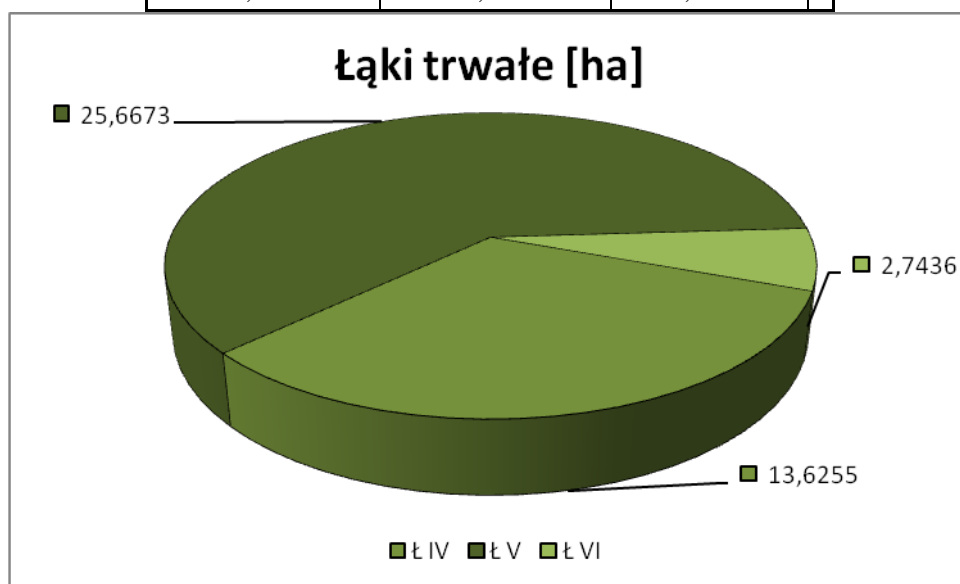
Lasy [ha]			
Ls IV	Ls V	Ls VI	-
3,3401	10,8411	15,2699	1054,5074

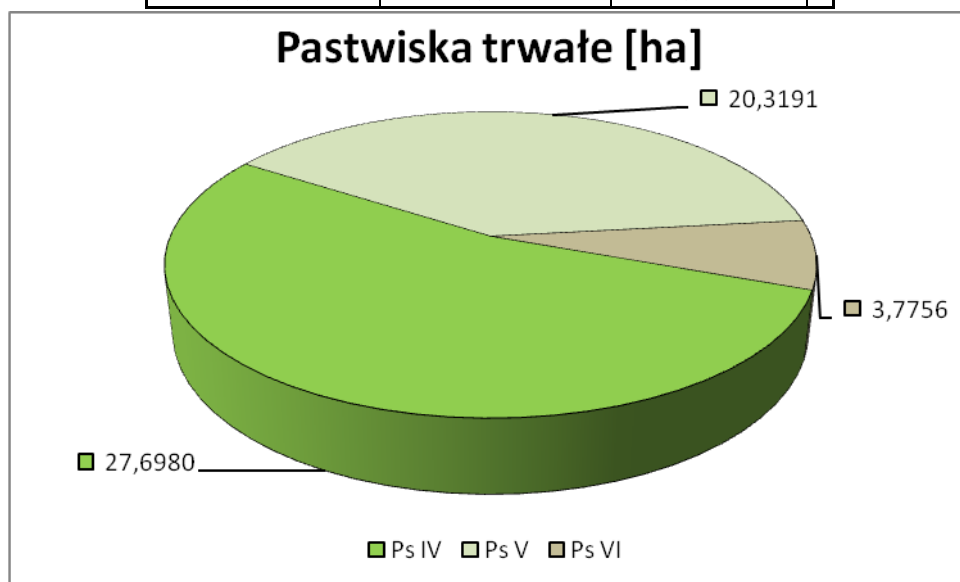
Grunty zadrzewione i zakrzewione [ha]			
Ps V	Ps VI	-	
0,0615	1,2713	0,0519	

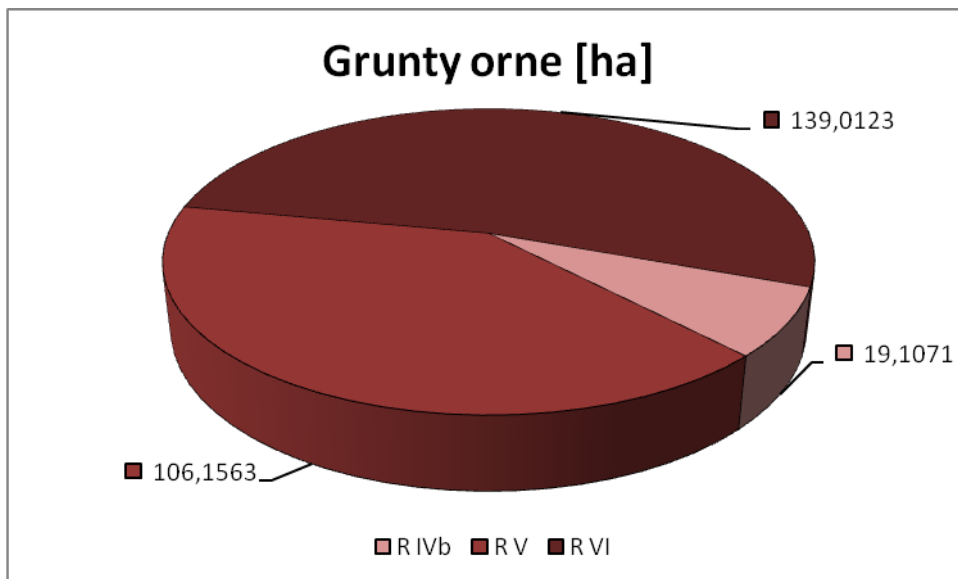
Łąki trwałe [ha]		
Ł IV	Ł V	Ł VI
13,6255	25,6673	2,7436

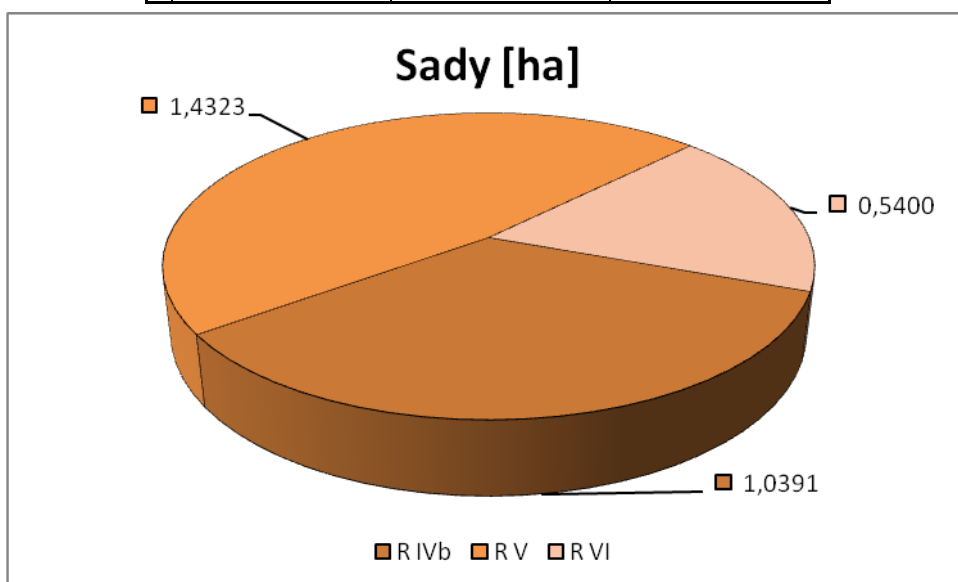
Pastwiska trwałe [ha]		
Ps IV	Ps V	Ps VI
27,6980	20,3191	3,7756

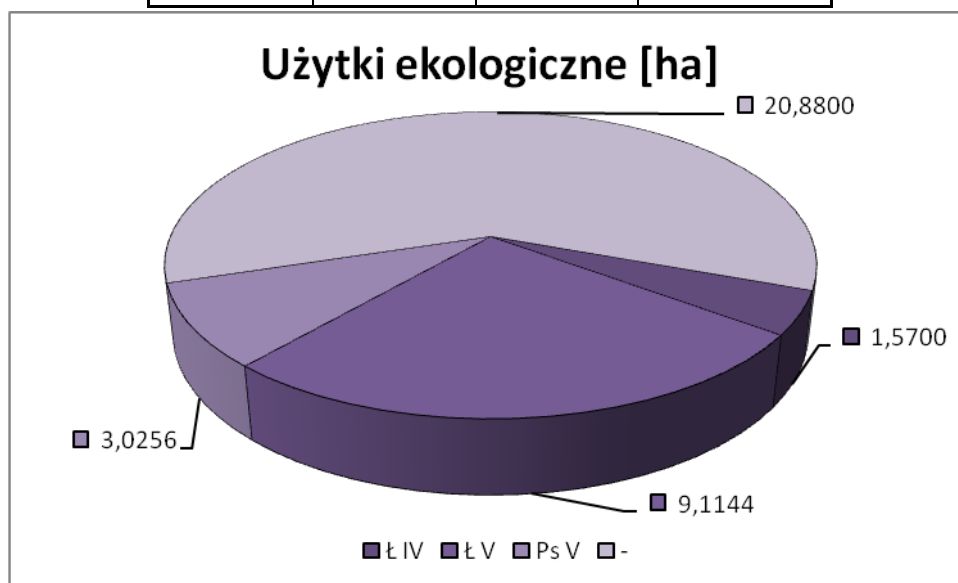
Grunty orne [ha]		
R IVb	R V	R VI
19,1071	106,1563	139,0123

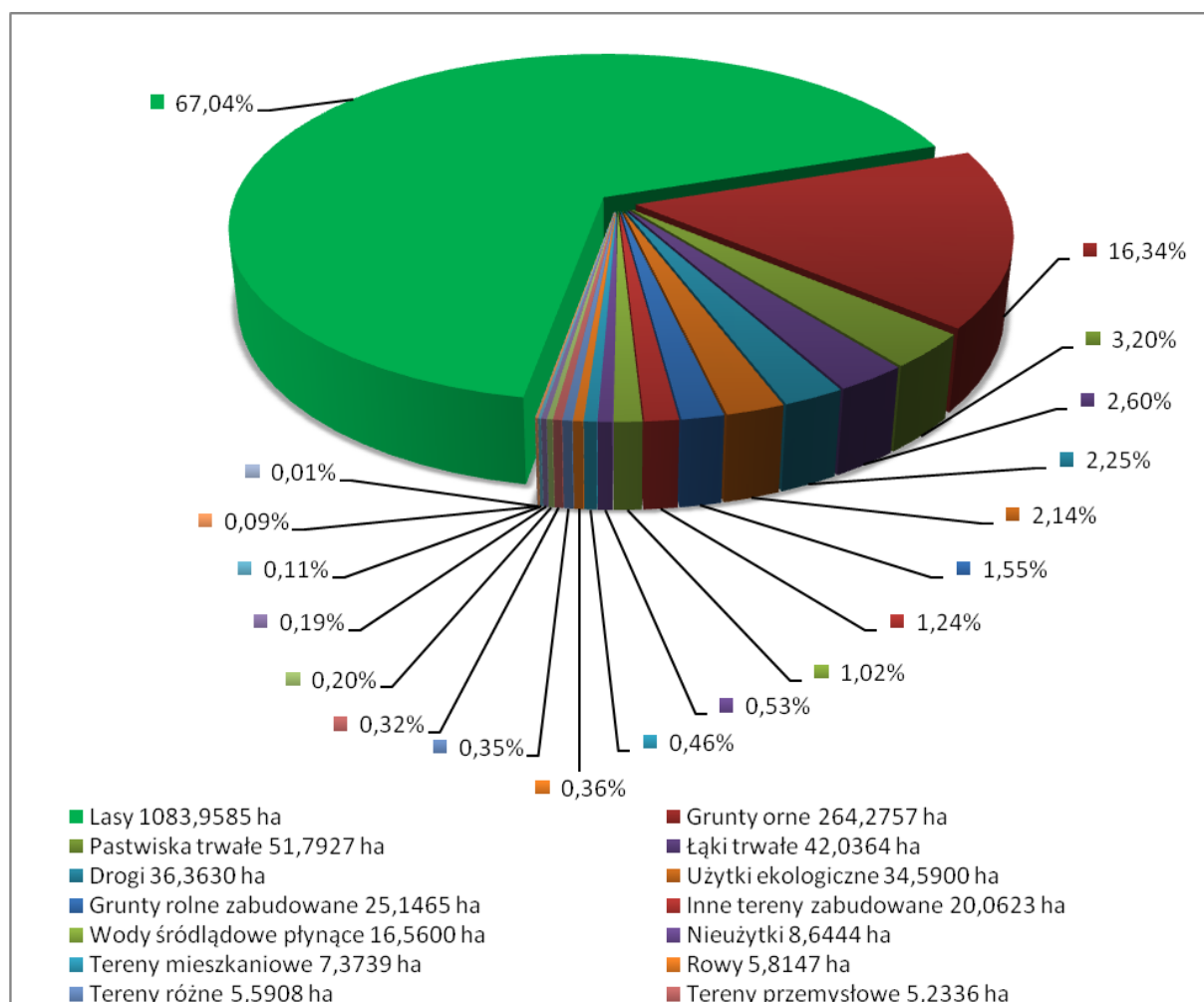
Sady [ha]		
R IVb	R V	R VI
1,0391	1,4323	0,5400

Użytki ekologiczne [ha]			
Ł IV	Ł V	Ps V	-
1,5700	9,1144	3,0256	20,8800

6.4. Struktura użytków

7. Kapitał społeczny i ludzki

Samorząd miejscowości wspiera zbiórkami miejscowe społeczeństwo i ludność okolicznych wsi. Organizowane są m.in. festyny, obchody Dnia Dziecka, święto Pieczonego Ziemniaka, czy dożynki parafialne. Niestety, uroczystości te odbywają się nie w Białym Borze, tylko w sąsiednich miejscowościach z powodu braku odpowiedniego lokalu.

Na rzecz lokalnej społeczności działa również Mueller Fabryka Świec S.A., która:

- zaopatruje w świece sąsiednie parafie,
- współorganizuje festyny społeczności lokalnej,
- przekazuje swoje produkty jako nagrody na imprezy np. lokalne dożynki.

Ponadto corocznie z budżetu gminy Grudziądz wydzielane są środki finansowe w ramach podjętej uchwały Rady Gminy z funduszu sołectkiego na bieżącą działalność sołectwa.

III. Ocena mocnych i słabych stron miejscowości

Wykorzystanie Analizy SWOT daje możliwość przeanalizowania mocnych i słabych stron sołectwa Biały Bór wobec stawianych przez otoczenie szans, jak i zagrożeń. Pozwala również na przedstawienie informacji w przestrzennej, uporządkowanej formie.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none">• Położenie geograficzne• Sprzyjająca struktura wiekowa mieszkańców• Atrakcyjnie ukształtowany teren• Dogodne warunki pod zabudowę• B. dobre warunki obszarowe dla potencjalnych inwestorów• Sieć wodociągowa, energetyczna, telekomunikacyjna i gazociągowa• Atrakcyjny pod względem turystycznym teren – ogromne kompleksy leśne oraz Gminny Ośrodek Wypoczynkowy „Delfin”• Sklepy spożywczo-przemysłowe• Oświetlenie części wsi• Bliskość drogi krajowej nr 55 Grudziądz – Chełmno• Bliskość autostrady A1• Istniejąca strefa przemysłowa• Przychylny klimat dla inwestora na poziomie kraju	<ul style="list-style-type: none">• Brak infrastruktury kanalizacyjnej• Słabo rozwinięta infrastruktura turystyczna (znikoma ilość gospodarstw agroturystycznych)• Wysokie bezrobocie• Migracja ludzi młodych, wykształconych• Brak dostępu do szerokopasmowego Internetu• Brak nowoczesnego obiektu świetlicy wiejskiej• Utrudniony dostęp do informacji• Zły stan dróg gminnych i powiatowych• Brak oświetlenia części wsi

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Możliwość pozyskiwania środków pomocowych z Programów Unijnych • Wykorzystanie środków strukturalnych Unii Europejskiej • Migracja ludzi z miasta na wieś • Poprawa infrastruktury drogowej 	<ul style="list-style-type: none"> • Brak stabilnego prawa • Słabość gospodarcza miasta Grudziądz • Brak perspektyw szybkiego wyjścia z bezrobocia w kraju • Brak klarownych programów gospodarczych

Ocenę mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń sołectwa Biały Bór dokonali sami mieszkańcy wyrażając swoje opinie i uwagi na zebraniach wiejskich organizowanych przez Sołtysa i Radę Sołecką. Wszelkie uwagi, opinie i sugestie zostały przedstawione w powyższej Analizie SWOT, z której jasno wynikają cechy wyróżniające naszą miejscowość spośród innych w gminie, nasz potencjał gospodarczy oraz szanse i bariery.

IV. Opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć na lata 2012-2019

Lp.	Nazwa zadania	Cel	Przeznaczenie	Harmonogram Realizacji	Koszt	Źródło finansowania
1.	Budowa i wyposażenie świetlicy wiejskiej w Białym Borze	Zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi, zagospodarowanie wolnego czasu różnych grup mieszkańców Białego Boru oraz możliwość organizowania imprez okolicznościowych	Mieszkańcy wsi Biały Bór oraz inni zainteresowani	2016	900 000 zł	Unia Europejska ; Gmina Grudziądz
2.	Modernizacja drogi gminnej nr 40460C relacji Biały Bór – Wiewiórki, etap 1	Zwiększenie bezpieczeństwa ruchu drogowego i pieszo-rowerowego na tym odcinku drogi	Mieszkańcy wsi Biały Bór oraz inni użytkownicy drogi	2013	600 000 zł	Gmina Grudziądz ; Nadleśnictwo Jamy
3.	Budowa ścieżki pieszo-rowerowej wzdłuż drogi powiatowej 1395C od centrum wsi w stronę Wałdowa Szlacheckiego	Zwiększenie bezpieczeństwa ruchu pieszo-rowerowego na odcinku drogi Biały Bór – Wałdowo Szlacheckie oraz zwiększenie bezpieczeństwa dzieci w drodze do i ze szkoły	Mieszkańcy wsi Biały Bór oraz inni użytkownicy ścieżki	2013	600 000 zł	Unia Europejska ; Starostwo Powiatowe
4.	Budowa dodatkowego pasa drogowego dla samochodów ciężarowych przy wjeździe do Jeronimo Martins Dystrybucja Sp. z o.o.	Zwiększenie bezpieczeństwa ruchu drogowego na odcinku drogi wzdłuż strefy przemysłowej Białego Boru oraz zwiększenie przepustowości przejazdów ciężarówek „Biedronka”	Mieszkańcy wsi Biały Bór oraz dostawcy Jeronimo Martins Dystrybucja Sp. z o.o.	2014	1 500 000 zł	Gmina Miasto Grudziądz ; Starostwo Powiatowe

5.	Utwardzenie drogi gminnej do „Delfina”	Zwiększenie bezpieczeństwa ruchu drogowego i pieszo-rowerowego na tym odcinku drogi	Mieszkańcy wsi Biały Bór oraz inni zainteresowani	2017	650 000 zł	Unia Europejska ; Gmina Grudziądz
6.	Budowa sieci kanalizacyjnej w Białym Borze	Zmniejszenie zanieczyszczenia środowiska naturalnego i poprawa życia mieszkańców	Mieszkańcy wsi Biały Bór	2019	4 000 000 zł	Unia Europejska ; Gmina Grudziądz
7.	Budowa oświetlenia drogowego	Zwiększenie bezpieczeństwa i komfortu życia mieszkańców	Mieszkańcy wsi Biały Bór oraz inni użytkownicy drogi	2016	200 000 zł	Gmina Grudziądz
8.	Konserwacja cmentarza ewangelickiego	Zachowanie dziedzictwa kulturowego	Mieszkańcy wsi Biały Bór oraz potomkowie osób pochowanych na cmentarzu	2015	20 000 zł	Gmina Grudziądz
9.	Organizacja Koła Gospodyń Wiejskich oraz wystawy produktu regionalnego	Tworzenie kół zainteresowań i zachęcanie mieszkańców do uczestnictwa w nich	Mieszkańcy wsi Biały Bór	2016	20 000 zł	Samorząd mieszkańców sołectwa Biały Bór
10.	Budowa placu zabaw	Rozwój sprawności fizycznej dzieci i zagospodarowywanie wolnego czasu	Dzieci, młodzież, mieszkańcy wsi Biały Bór	2015	60 000 zł	Unia Europejska ; Gmina Grudziądz
11.	Budowa boiska sportowego	Rozwój sprawności fizycznej dzieci i młodzieży, zagospodarowywanie wolnego czasu	Mieszkańcy wsi Biały Bór	2016 - 2017	100 000 zł	Unia Europejska ; Gmina Grudziądz

V. Opis i charakterystyka obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, sprzyjających nawiązywaniu kontaktów społecznych, ze względu na ich położenie oraz cechy funkcjonalno – przestrzenne

Miejscowość Biały Bór położona jest na skraju kompleksu leśnego, niedaleko jeziora Rudnik, w Basenie Grudziądzkim, w odległości ok. 10 km na południe od centrum Grudziądza. Krajobraz wsi stanowią przede wszystkim lasy

i pola uprawne. Teren nizinny i pagórkowaty wzbogacony jest śródpolnymi i przydrożnymi zadrzewieniami.

W miejscowości Biały Bór znajduje się sieć telekomunikacyjna, energetyczna, wodociągowa oraz gazociągowa. Brak jest jednak sieci kanalizacyjnej. Jej budowa z całą pewnością przyczyni się do zmniejszenia zanieczyszczenia środowiska naturalnego i poprawy życia mieszkańców.

Centrum wsi przecina droga powiatowa nr 1395C relacji Biały Bór – Ruda, wokół której skoncentrowane jest życie na wsi. W miejscowości nie ma jednak ośrodka kulturalno-społecznego, w którym odbywałyby się różnego rodzaju imprezy okolicznościowe. Zakładana w projekcie budowa świetlicy wiejskiej przyczyni się z pewnością do poprawy warunków życia na wsi, sprzyjać będzie nawiązywaniu kontaktów oraz integracji społecznej. W świetlicy spotykać się będą wszyscy mieszkańcy – dzieci i dorośli, a także

przyjezdni goście. Realizacja projektu wpłynie także na przeniesienie działalności kulturalnej w plener, gdzie organizować będzie można ogniska, dożynki oraz inne imprezy na świeżym powietrzu. Budowa świetlicy wiejskiej wraz z jej kompleksowym wyposażeniem przyczyni się do podniesienia jakości życia społeczności Białego Boru oraz w znaczący sposób uatrakcyjni przestrzeń publiczną miejscowości.

Sieć dróg gminnych i powiatowych w Białym Borze jest w złym stanie. Dlatego też systematyczne utwardzanie dróg gruntowych oraz modernizacja nawierzchni dróg asfaltowych z pewnością przyczyni się do poprawy warunków komunikacyjnych oraz

zwiększenia komfortu życia mieszkańców.

Z kolei realizacja projektu budowy placu zabaw przyczyni się do podniesienia jakości życia społeczności Białego Boru oraz w znaczący sposób przyczyni się do rozwoju sprawności fizycznej dzieci i młodzieży.

VI. Podsumowanie

Plan Odnowy Miejscowości Biały Bór jest jednym z najważniejszych elementów odnowy naszej wsi, jej rozwoju oraz poprawy warunków pracy i życia mieszkańców. Sporządzenie i uchwalenie takiego dokumentu stanowi niezbędny warunek przy aplikowaniu o środki finansowe w ramach „Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013” działanie „Odnowa i Rozwój Wsi”. Celem działania „Odnowa i Rozwój Wsi” jest poprawa jakości życia na obszarach wiejskich poprzez zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi oraz promowanie obszarów wiejskich.

Opracowany Plan Odnowy Miejscowości Biały Bór zakłada w przeciągu 7 najbliższych lat realizację kilku zadań, których istotą jest pobudzenie aktywności środowisk lokalnych oraz stymulowanie współpracy na rzecz rozwoju i promocji wartości związanych z miejscową specyfiką społeczną i kulturalną. Zakładane cele „Planu” przewidują wzrost znaczenia naszej wsi poprzez rozwój kultury, sportu, rekreacji oraz infrastruktury.

Marzymy, aby nasza wieś...

...miała swoją własną świetlicę, w której rozwijałoby się życie kulturalne i społeczne mieszkańców, gdzie odbywałyby się różnego rodzaju imprezy okolicznościowe, spotkania i zebrania wiejskie. Chcielibyśmy, aby nasza wieś została podłączona do sieci kanalizacyjnej. Pragnęlibyśmy, aby wieś posiadała stałe łącza internetowe, lepszą komunikację z sąsiednimi miastami i gminami, a także plac zabaw dla dzieci, który pozwoliłby naszym milusińskim rozwijać się i ułatwiać nawiązywanie kontaktów poprzez zabawę w grupie rówieśników.

Bylibyśmy szczęśliwi...

...gdyby udało się pozyskać fundusze na rozwój małej przedsiębiorczości w sołectwie Biały Bór, co pomogłoby w zatrzymaniu zdolnej i ambitnej młodzieży. Bylibyśmy zadowoleni, gdyby udało się pozyskać środki na modernizację dróg gminnych i powiatowych na terenie Białego Boru. Chcielibyśmy również zwiększyć dostęp do zakładów lecznictwa ogólnego i profilowanych poradni, aby można było uzyskać większe środki na promowanie wartości pro rodzinnych i pro zdrowotnych.

W oparciu o przeprowadzoną analizę potrzeb mieszkańców głównym ich celem jest dynamiczny i zrównoważony rozwój miejscowości Biały Bór, poprzez zwiększenie dostępu mieszkańców sołectwa i Gminy Grudziądz do rozwoju nowoczesnej infrastruktury, instytucji kultury oraz szeroko rozumianej komunikacji.